

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. II. Deciditur quæstio circa motivum Incarnationis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

Tom. II.

diversa etiam in divinis volitionibus distingui rationis signa, ut latius ostendi solet in materia de Prædestinatione, & ibidem sigillatim ea distinxit, Disp. 45. sectione tertiâ.

IV.

Modus Incarnationis, passibilitas scilicet Christi fuit dependenter à peccato.

Notandum secundò: In confesso esse apud omnes, quicquid sit de substantiâ Incarnationis, modum tamen, nempe quòd venerit Christus passibilis, fuisse dependentem à peccato Adami, pro cuius remedio mortuus est, ut ex Scripturis constat.

V.

Prima sententia ita dependenter à peccato Christi venisse asserit, ut homine non peccato, ex vi presentis decreti, omnino non venisset.

Quoad primum ergo tres sunt diversæ sententiæ. Prima S. Thomæ hic, art. 3. quem sequuntur Thomista. Capreolus, Caietanus, Ferrarius, Valentia hic, quæst. 1. puncto 7. Albertinus Tomo 1. 6. principio philosophico, corol. 1. num. 6. Vasquez hic, Disp. 10. c. 4. & primâ parte, Tom. 1. disp. 82. & alii. Asserit hæc sententia Incarnationem Verbi divini ita dependenter à peccato Adami de facto præfinitam fuisse, ut nisi is peccasset, Deus carnem nunquam ex vi hujus decreti assumpsisset.

VI.

Secunda sententia e contra docet, Deum, etsi homo non peccasset, humanam tantum naturam fuisse assumpturum.

Secunda sententia est Scoti cum Scotistis in 3. Dist. 7. quæst. 3. & alibi, tenet etiam Halensis tertiâ parte, quæst. 2. memb. 13. Pater Alphonsus Salmeron Tomo 15. disp. 3. ubi post longam disceptationem, tandem præfert hanc secundam sententiam. Asserunt ergo hi auctores, etiamsi homo non peccasset, Deum tamen ex vi præsentis decreti naturam nostram assumpturum fuisse, nempe ob pulchritudinem Universi, mysterii excellentiam, honorem Dei, &c.

VII.

Tertia sententia duplex in Deo circa Incarnationem statuit decretum ex duobus motivis totalibus, & ex utroque decreto dicit venturum fuisse Christum.

Tertia sententia est Patris Suarez, qui singularis est hac in parte, quamvis præter morem obscurius loquatur, dicit itaque Deum in opere Incarnationis exequendo duplex habuisse motivum totale, & primò illud decrevisse ante prævisionem peccati, ex complacentiâ excellentiæ ipsius mysterii. Deinde post prævisum peccatum secundò etiam præfinitum Christum ex intentione nostræ salutis. Duo itaque ponit in Deo decreta hujus mysterii, primum, ex vi cuius abstrahit Christus à passibilitate, vel impassibilitate; secundum, quo decernitur venturus quidem, sed ut passibilis, sicque venit, inquit Suarez, de facto propter nos & nostram salutem ex vi hujus secundi decreti, venturus nihilominus ex vi prioris, sive peccasset homo sive non.

VIII.

Hæc sententia, etsi quædam Scriptura testimonia salvet, illis tamen non satisfaciunt, quibus ita dicitur Christus ob redemptionem humani generis venisse, ut aliter non venisset.

Sed contra hanc doctrinam Suarez est, quod licet salvet locutiones illas Scripturæ, ubi dicitur Christus absolute venisse in redemptor, ut salvum faceret quod perierat, &c. & consequenter contra ipsum hæc Scripturæ sacra testimonia adduci non possunt, sicut contra Scotum: cum illis tamen testimoniis non stat hæc sententia, in quibus dicitur ita ob hunc finem venisse Christus, ut hoc cessante omnino non venisset, ut Marci 2. Non veni vocare justos, sed peccatores: ubi ait se non nisi ad hunc finem venisse, ut scilicet peccatores redimeret. In Epistolâ etiam ad Hebræos ideo solum ait Apostolus filium Dei nusquam apprehendisse Angelos, sed semen Abraham, ut nos redimeret, & mortem destrueret. Ecclesia insuper Sabbato sancto ad benedictionem cerei canit: O certè necessarium Ade peccatum, quod Christi morte deletum est, & in antiquo Hymno Beatæ Virginis dicitur: Peccatores non abhorres, sine quibus nunquam fores tanto digna filio.

IX.

Patres docent ita in remedium peccati venisse.

Imo omnia alia Scripturæ loca faciunt contra Suarez, si sumantur, ut sumi debent, in sensu, quo ea Patres intelligunt, qui disertè affirmant ita ob peccata in carne venisse Deum, ut omni-

no nisi ob eorum remedium venturus non fuisset. Sanctus Augustinus Sermone 8. de verbis Apostoli sic habet: Si homo non periisset, filius hominis non venisset: & Sermone sequenti, Nulla causa fuit venendi Christo Domino, nisi peccatores salvos facere, & in Psalmo 36. Concione secundâ: Si tamen ò homo non dimitteres Deum, non fieret pro te Deus homo. Sanctus Irenæus lib. 5. contra hæreses, cap. 14. Si non haberet caro salvari, nequam Verbum Dei caro factum esset. Tandem ut alios omittam, Sanctus Leo Sermone 3. in Pentecosten: Si homo, inquit, ad imaginem & similitudinem Dei factus, in sua honore natura mansisset, nec diabolica fraude deceptus, à lege sibi posita per concupiscentiam deviasset, creator mundi creatura non fieret.

Quæ Patrum testimonia aperta sunt, & tam contra Suarez, quàm Scotum probant, si homo non peccasset, Deum carnem nunquam fuisse assumpturum: dicere enim solum velle Patres non assumpturum fuisse carnem passibilem, est planè contra eorum mentem, cum ipsi clarè dicant non fuisse omnino venturum in carne, nisi ratione peccati, cum enim particula non sit malignantis naturæ, negat omnia, quibus præponitur, & dicere non venires, non magis est dicere non venires passibilis, quam impassibilis, sicut cum dicunt, si Adamus non peccasset, non fuisset ejectionis à paradiso, malè quis interpretaretur, solum non ejectionem fuisse tam citò, vel cum tanto dedecore, cum de substantiâ ejectionis loquantur Patres, non de circumstantiis.

Et quæro, si vel Suarez, vel quis nostrum asserere vellet Christum non omnino fuisse venturum, nisi homo peccasset, quibus verbis id clarè dicere potuisset. Deinde est contra regulam à Suarez, & omnibus Theologis admittam, nempe non esse locutiones Scripturæ, & Patrum ad improprios sensus detorqueandas, nisi ubi manifesta cogit necessitas, quæ hic nulla est; nullum enim grave incommodum sequitur, si prout jacent verba, intelligantur.

SECTIO SECUNDA.

Deciditur Quæstio circa motivum Incarnationis.

DICENDUM itaque cum Sancto Thoma, & auctoribus primæ sententiæ, si homo non peccasset, Deum, saltem ex vi præsentis decreti, humanam carnem assumpturum non fuisse. Ratio est, quam assignat Sanctus Thomas hic, art. 3. Corp. quòd ea, quæ ex solâ Dei voluntate proveniunt, non nisi ex solâ Dei revelatione innotescere nobis possint, sed in sacris literis, præsertim eo modo quo Patres ea capiunt intellectis, ratio Incarnationis ubique ex lapsu hominis assignatur, ergo quantum colligere possumus, unica vel præcipua saltem ratio, ob quam de facto Deus carnem assumpsit, fuit Adami peccatum, & humani generis redemptio.

Quòd vero hæc ratio, vel unica vel præcipua assignetur in Scripturâ, præter jam dicta, probatur ex eadem Scripturâ, nam Luca 19. dicitur Venit filius hominis querere & salvum facere quod perierat: ad Romanos etiam 3. Quem proposuit Deus propitiationem ad ostensionem justitiæ suæ, propter remissionem præcedentium delictorum: ad Gala. 4. At ubi

nisse Christi, ut alii quoniam omnino non venisset.

S. Augustini, S. Irenæi, & Leonis laudata hæc de re testimonia.

X. Ex his sententiis patet contra Scotum, quod si homo non peccasset, Deum carnem nunquam fuisse assumpturum.

XI. Non videtur potuisse Patres hæc in re clarè loqui, quia sunt locuti.

I. Conclusio: Si homo non peccasset, Deus in carne non venisset.

Ratio est, quia sacra Litera Incarnationis ubique ex lapsu hominis assignatur, ergo quantum colligere possumus, unica vel præcipua saltem ratio, ob quam de facto Deus carnem assumpsit, fuit Adami peccatum, & humani generis redemptio.

II. Referuntur alia quædam Scripturæ testimonia præter supra dicta, propter remissionem præcedentium delictorum: ad Gala. 4. At ubi

At ubi venit plenitudo temporis misit Deus filium suum factum ex muliere, factum sub lege, ut eos qui sub lege erant, redimeret, ut adoptionem filiorum reciperemus: primæ ad Timotheum 1. *Fidelis sermo, & omni acceptione dignus, quod Christus JESVS venit in hunc mundum peccatores salvos facere.* & in Symbolo Nicæno habetur: *Propter nos homines & propter nostram salutem descendit de cælis &c.* Concilia item Nicænum primum & Toletanum sextum expressè referunt causam adventus Christi in lapsum primorum parentum, quod & faciunt Patros omnes supra relati: solus Rupertus libro tertio de gloria & honore filii hominis, est contrariæ opinionis.

In Symbolo Nicæno expressè habetur Christus ad humani generis redemptionem de cælo descendisse.

III. Hinc ergo constat motivum Incarnationis (etiam quoad substantiam) de facto fuisse redemptionem hominum, cum in Scripturis simpliciter dicatur illius causâ, & quasi per antonomasiam, & consequenter necessariò dicendum fuisse conditionem: ex vi præsentis decreti ad illam requisitam: mirum enim est, si alia fuisset principalis ratio motiva Dei in hoc opere, nullam vel exiguam valdè factam illius fuisse mentionem in Scripturis, hanc verò toties, tamque expressis verbis significari, si vera ratio motiva non fuisset, sed sola illius circumstantia, nempe passibilitas, ut volunt adversarii, quem tamen sensum verba Scripturæ non ferunt, cum dicatur Deus ob salutem hominum non solum passibilis venisse, sed absolutè. Sicut si quis in regionem aliquam proficisci statuisset, deinde intelligens velle esse latronibus infestam, arma sumeret, certè hic ob latrones non posset absolutè dici in regionem illam ivisse, sed arma solum sumpsisse. Et hoc præcipuum est hujus sententiæ fundamentum.

Res hæc exéplô ab humanis de sumptu ultèriùs declaratur.

IV. Secundò probatur: In hoc enim majorem ostendit erga nos amorem Deus, quod propter nos & nostram salutem naturam nostram assumpserit, quàm quòd solum novam aliquam in gratiam nostræ circumstantiam adjecerit, aliàs venturus, vel ob gloriam suam, vel completam perfectionem Universi, ut volunt adversarii, cum hic & substantiam & circumstantiam nostræ causâ velit. Deinde dignior hæc est via præfatiendi hoc mysterium, magisque illud exultat, dum supra omnem ordinem Universi ponitur, quàm si dicatur debitum Universo fuisse. Tandem (verba sunt Sancti Bernardi) *Plus ascendit amorem divinum in nobis, plus enim excitat devotionem animæ fidelis, quòd Deus sit incarnatus ad delenda scelerata nostra, quàm propter consummanda opera sua: hæc ille.*

Dignior est hæc mysterium incarnationis præfatiendi via.

V. Imò, licet cum Suarez ponatur duplex motivum totale adventus Christi, nempe & gloria ipsius, & nostra salus, non esset ostensio tam singularis amoris, qui tamen in Scripturis ob hoc mysterium deprædicatur, si aliàs venturus salutem nostram, ut causam tantum secundariam adventus adjunxisset, cum jam videatur ex vi primi motivi devicta quasi difficultas hujus negotii.

VI. Et si ulterius fingamus, non fuisse hæc motiva subordinata, sed æqualia, non tamen ita peculiari ratione ostendetur in eo casu amor Dei, & benevolentia erga nos, nec esset tam singulare beneficium, ac si solum propter nos carnem assumpisset: sicut enim idem beneficium in duos vel plures collatum, non est tantum in ratione beneficii, nec ostendit tam singularem affectum conferentis, atque si in unum solum conferretur; ita nec tantum ostendit amorem, si aliunde quis

facturus aliquid, faciat etiam in gratiam alterius, ac si tantum in gratiam illius fecisset.

Ad argumenta posita responderet Suarez, & ait primum decretum terminatum ad Incarnationem non quomodocumque, sed optimo modo exequendam, optimus autem modus erat, ut fieret ob redemptionem hominum; posito ergo decreto de Incarnatione, & scientiâ conditionatâ, lapsus hominis si in iis circumstantiis poneretur, voluit Deus Christum venire, ut hominem redimeret. Dicit verò non fuisse decretam Incarnationem tanquam medium ad auferendum peccatum, sed Incarnationem optimo modo faciendam fuisse finem peccati, & hujus permissionem medium necessarium ad illam hoc modo exequendam, ex eo enim quod voluit Christum ut redemptorem, permisit peccatum, quod suo adventu tolleret, & hoc modo, inquit, salvantur locutiones Patrum supra posita.

VII.

Respondeat Suarez primum decretum terminatum fuisse ad Incarnationem optimo modo exequendam.

Sed contra primò: Jam enim conceditur quod intendimus, non venturum fuisset Christum, nisi peccatum fuisset commissum, cum alioqui venire non potuisset redemptor. Contra secundò: Patres non solum dicunt non venturum Christum, nisi homo peccasset, sed ulterius aiunt hoc fuisse motivum antecedens, & decretam fuisse Incarnationem ex amore nostræ salutis, ac propterea venisse Christum. Sic in particulari loquitur Sanctus Augustinus: *Magnus, inquit, de calo venit medicus, quia magnus in terrâ jacebat ægyrius.* Cum tamen Suarez dicat non venisse ideo medicum, quia erant morbi, sed ideo fuisse morbos, ut veniret medicus, & hos fuisse quasi medium ad illius adventum. Contra tertio: Hoc enim non extollit, sed minuit potius Charitatem Dei toties in Scripturâ occasione hujus mysterii commendatam, Charitas namque summa est, ubi sunt morbi, in eorum remediùm mittere medicum, ac velle morbos ut medicus occasionem habeat ostendendi suam peritiam, sanè exigua videtur Charitas.

VIII.

Hæc responsio enaccedere videtur Christum venisse ob peccatum.

Contra quartò: Nam ut optimè Vasquez hic, disp. II. cap. 4. si antecedentor ad prævisionem peccati prædefinitus fuerit efficacior Christus ut redemptor, seu medicus, ergo ex vi hujus voluntatis debebat Deus velle, ut Christus redimeret & curaret, ergo etiam debebat velle ut esset materia redemptionis & curationis, ergo indirectè saltem & implicite velle peccata, cum necessaria sint ad hunc finem, & si non fuisset Adam peccaturus in his circumstantiis, ut fieri potuit, tenebatur Deus ex vi prioris voluntatis ponere ipsum in aliis & aliis circumstantiis, donec tandem peccaret, quod absolum planè videtur à divinâ bonitate, esset enim aliquo modo velle mortem peccatoris, quod Deus affirmat se nolle. Si autem dicatur in illo priori signo solum velle eum ut redemptorem conditionatè, seu casu quòd sint futura peccata, ergo non fuit absolutè præfinitus Christus ut redemptor, nec ut talis venisset ex vi illius decreti.

IX.

Ex prædictâ etiam solutione sequi videtur Deum debuisse indirectè velle peccata.

SECTIO TERTIA.

Solvuntur objectiones circa motivum Incarnationis.

OBJECTUR primò: Ad infinitam Dei virtutem & omnipotentiam ostendendam spectat, ut se per infinitum aliquem effectum univërso

I. Ad infinitam Dei virtutem univërso